

[Time: 2 ½ Hours]

[Marks:75]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory. And carry equal marks.
 2. Draw structures and diagrams whether necessary
 3. Use of map stencil is allowed.

Q.1 Define the terms “tourist” and “tourism”. Explain the nature and scope of tourism.

OR

Discuss the role of tourism in the national economy with reference to India.

Q.2 Describe the sports, adventures and medical tourism. Give examples

OR

Give the classification of tourism on the basis of purpose of travel. Give suitable examples.

Q.3 Discuss the physical factors affecting on tourism.

OR

Discuss the consequences of tourism on society and environment.

Q.4 Explain the role of air and railway transport in the development of tourism.

OR

Discuss the role of major tourist organizations that you have studied.

Q.5 Explain the cultural resources of tourism development in India.

OR

Discuss the historical resources of tourism development in Maharashtra.

[वेळ: अडीच तास]

[Marks:75]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. सर्व प्रश्न आवश्यक असून सर्वांना सारखे गुण आहेत.
 2. आवश्यक तेथे आराखडे व आकृत्या काढा
 3. नकाशा स्टेन्सील वापरण्यास अनुमती आहे.

Q.1 पर्यटक आणि पर्यटन संकल्पनांची व्याख्या द्या. आणि पर्यटनाचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.

किंवा

भारताच्या संदर्भासह पर्यटनाची राष्ट्रीय अर्थव्यवस्थेतील भूमिका स्पष्ट करा.

Q.2 योग्य उदाहरणासहित क्रीडा पर्यटन, साहसी पर्यटन आणि वैद्यकीय पर्यटनाचे वर्णन करा.

किंवा

योग्य उदाहरणासहित प्रवासाच्या हेतूवर आधारित पर्यटनाचे वर्गीकरण करा.

Q.3 पर्यटनावर परिणाम करणाऱ्या प्राकृतिक घटकाची चर्चा करा.

किंवा

पर्यटनाचे समाज आणि पर्यावरणावर होणाऱ्या परिणामाची चर्चा करा.

Q.4 पर्यटन विकासामध्ये हवाई व रेल्वे वाहतुकीची भूमिका स्पष्ट करा.

किंवा

तुम्ही अभ्यासलेल्या प्रमुख प्रवासी संघटनांच्या भूमिकेची चर्चा करा.

Q.5 भारतातील पर्यटन विकासातील सांस्कृतिक संसाधनाचे स्पष्टीकरण द्या.

किंवा

महाराष्ट्रातील पर्यटन विकासातील ऐतिहासिक संसाधनाची चर्चा करा.